

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Angelum appetitu æqualitatis Dei secundum essentiam peccasse, certum
non est. c. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

Respondeo, si quis in tali delectatione immoretur, cogitans se esse Deum, ea tamen ratione solum delectaretur, ut immunis esset à peccato, non peccaret peccato superbie: si autem in illo immoretur, quia indigne ferret, se esse Dei potestare: aut ea ratione appeteret omnibus præfieri: esset maximum superbie peccatum.

CAPVT III.

Angelum appetitu equalitatis Dei secundum essentiam peccasse, certum non est.

Quamquam non improbanda ratione monstratum sit, potuisse Angelum peccare appetitu superbo equalitatis cum Deo secundum naturam: tamen, an eius peccatum, quo primo de cecidit de statu illo felicissimo, tale fuerit, nondum à nobis explicatum est, in qua quidem controuersia, quod in facto posita sit, rationes firmæ non suppetunt: neque enim in omni re, & materia rationes, aut demonstrationes requirendæ sunt. Refertur nihilominus quid in hac difficultate Doctores senserint. Ex authoribus citatis c. præc. qui dicunt, potuisse angelum hoc genere superbie peccare, nullus est, præter Ioannem Maiorem, qui affirmet, angelos tali superbia peccasse.

Maiores autem probat, demones equalitatem Dei secundum naturam appetuisse, ex illo Mat. 14. Ascendam in celum, & ero similis Altissimo; quod inquit intelligi non potest de celo corporeo: quandoquidem & angelus, qui cecidit, iam erat in celo, quando peccauit: sed de celo spirituali Trinitatis. Verum cum verba illa historice dicta sint de Rege Babylonis, ut nos iam ostendimus præc. disp. c. 4. necesse est ea intelligere de celo corporeo, non quod rex ille uoluerit in corporeum celum se ipsa eleuari: sed ut ea phrasi & figura sermonis explicaret per hyperbolen Prophetam nimium affectum superbie, quo rex ille peccauit. In figura autem illius & non aliter verba illa demoni accommodari debent, ut ibidem etiam conuincimus.

Ex Patribus vero in 1. cap. allegatis, qui docent, aliquod genus equalitatis, & similitudinis cum Deo demones appetuisse, nullus est, præter Nazianzen. qui de equalitate secundum naturam loqui videtur: in oratione enim de seipso, contra eos, qui dicebant, ipsum cathedram Constantinopolitanam affectare, quæ est 27. nu. 8. ita scribit: *Hæc* (scilicet inuidia & Luciferum obscurauit ob mentis elationem prolapsus: indignum enim atque intolerandum dicebat, se, cum diuinus esset, non Deum quoque existimari. Quibus verbis appetitus superbi equalitatis Dei, secundum naturam, quem habuit angelus, describi videtur. Neque enim obstat verbum illud, existimari, quod solum denotare videtur appetitum non equalitatis secundum rem, sed secundum speciem, & existimationem tantum: nam verbum illud, ita significare potest veram, sicut falsam existimationem: & facilius appetitus angeli in verâ existimationem Deitatis, quàm in falsam appetitum simplicis complacentiæ ferretur. Ceterum idem Nazianzen. in Carmine 6. quod est substantiis mente præditis, hanc sententiam clarius expressit his verbis:

*Quocirca primus male sana mente tumescens
Lucifer (eximio nam quod fueretur honore,
Sperabat regale Dei soliumque, decusque)
Corruit amisso vili splendore, miserque,
Dum Deus esse cupit, terra caligine totus
Obtus est.*

CAPVT I.

68a

Adde etiam Glossam in illud Psalm. 68. *Quæ non rapui, tunc exsoluebam.* ubi inquit, diabolus, primoque nostros parentes peccasse, volentes rapere diuinitatem, & Magistrum in 2. disp. 6. c. 1. qui affirmat, angelum peccasse, quia similis Deo esse voluit.

Verum quamuis nullum esset absurdum affirmare, angelum peccasse, appetitu superbo equalitatis Dei secundum naturam, quia & hoc possibile fuit: tamen, quia nullum ad hoc alserendum firmum habemus fundamentum, non est ita sine ratione affirmandum: sed prædicta testimonia, & si quæ alia sunt, de equalitate aliqua per similitudinem sunt exponenda, quæ in quouis peccato superbie quodammodo inueniuntur. Cum enim certum sit, Angelum peccasse peccato superbie, certum etiam erit, aliquam Dei similitudinem affectasse.

DISPVT. CCXXXV.

An peccauerit Angelus superbia per immoderatum affectum suæ beatitudinis.

Quid Scholastici sine controuersia sentiant. cap. 1.

Tres modi explicandi & defendendi communem sententiam. cap. 2.

Probabilior modus defendendi communem opinionem. c. 3.

Obiectio contra superiorem doctrinam. cap. 4.

Qua ratione Angelus peccare possit appetitu beatitudinis naturalis. cap. 5.

Quomodo Angelus peccare poterit cupiens alij præferri. cap. 6.

CAPVT I.

Quid Scholastici sine controuersia sentiant.

Theologis Scholasticis non minus certe, & sine controuersia sententia est, peccasse angelum immoderato appetitu suæ beatitudinis, quam peccasse peccato superbie. Omnes enim constituunt in hoc genere excellentiæ affectum superbie, quo angelus primo peccauit. Sicut etiam omnes dixerunt, peccatum primum angeli fuisse superbiam. Loquuntur autem omnes, quos hic allegabo de beatitudine supernaturali, quam rationalis creatura sperat in præmium bonorum operum. Nam de beatitudine naturali pauci mentionem faciunt, ut infra videbimus.

Primum igitur peccatum Angeli fuisse affectum immoderatum suæ beatitudinis supernaturalis, ex nostris Scholasticis docent Antistodorense in 2. lib. Summa, tract. 2. c. 2. Albertus in 2. parte Summa, tract. 5. q. 21. memb. 1. Alexander 2. parte, q. 98. memb. 3. in corpore, & ad 5. & eodem memb. §. 1. ad 5. S. Thom. 1. 2. q. 94. art. 3. & recentiores Thomista in hoc art. Albertus etiam in 2. disp. 5. art. 3. Egidius q. 1. art. 2. Ricardus art. 1. q. 3. Durandus q. 1. m. 14. Hervaeus q. 1. art. 3. in fine, & in solutionibus argum. Th. de Argumentis in 2. disp. 6. qu. 1. art. 1. & eadem dist. Scotus q. 1. post secundum §. Ad videndum. Bassoli qu. 1. §. Quantum ad secundum. Gabriel q. 1. art. 2. post conclusionem secundam. Maior q. 1. circa finem, in solutione 4. Capreolus in 2. disp. 4. q. 1. art. 1. concl. 1. & 2. & art. 3. in solutionibus argum. contra primam conclusionem. Marsili in 2. q. 1. art. 5. concl. 6. & seqq. corollariis Holcot. in 2. q. 3. Ferrar. 3. contra gentes, ca. 109. §. Circa id, quod dicitur. Ex Patribus vero in hac sententia fuisse Ambrosii in Epist. 84. Augustini 22. de ciuitate. 1. & Greg. li. 34. Moral. c. 17. alias 14. & lib. 3. c. 18. alias 23. quorum verba infra referemus, ego non dubito. Nonnulli etiam ex Scholasticis allegatis prædictam sententiam colligunt ex Ansel. lib. de casu diaboli, ca. 4.

ex quo